

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 96/2011-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 22. júna 2011 predbežne prerokoval návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených advokátom JUDr. Róbertom Madejom, B., na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade

1. § 67 ods. 4 a 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4, čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,

2. § 293bt zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4 a čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

I. Návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

II. Návrhu skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti ustanovení:

1. § 67 ods. 4 a 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a

2. § 293bt zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 22. februára 2011 doručený návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „skupina poslancov“ alebo „navrhovatelia“), zastúpených JUDr. Róbertom Madejom, B., na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade

1. § 67 ods. 4 a 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4 a čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy,

2. § 293bt zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4 a čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy.

V návrhu skupiny poslancov sa po citácii príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení okrem iného uvádza:

«Podmienky na priznanie a výplatu dôchodkovej dávky založené na poistnom princípe musia byť pre všetkých poistencov v zákone ustanovené rovnako a nediskriminačne. To znamená, že pokiaľ poistenec splní podmienky pre priznanie

dôchodkovej dávky rovnako ako iný poistenec za tých istých podmienok, rozdiel medzi nimi spočívajúci u jedného z nich v poberaní ešte aj iného druhu príjmu, nesmie byť vylučujúcou podmienkou pre priznanie a vyplácanie nároku na dôchodkovú dávku. Podmienka nepriznania dôchodkovej dávky zo systému sociálneho poistenia je v priamom rozpore s poistným princípom, na ktorom je zákon o sociálnom poistení založený a zo zákona sa týmto vyvoláva nerovnaké zaobchádzanie u oboch skupín takýchto poberateľov, čo je v rozpore s čl. 12 ods. 2 Ústavy.

Skutočnosť, že fyzická osoba, ktorá je poslancom mestského alebo obecného zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva v Košiciach alebo v Bratislave alebo zastupiteľstva VÚC (ďalej len „poslanec zastupiteľstva“) spôsobuje, že takáto fyzická osoba je v zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s ust. § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 595/2003 Z. z. dôchodkovo poistená z príjmu - odmeny za výkon funkcie poslanca zastupiteľstva. Táto odmena býva často minimálna, vo výške niekoľko desiatok EUR mesačne a v nijakom prípade neslúži ako hlavný príjem tejto fyzickej osobe. Tohto príjmu z hľadiska dôchodkového poistenia sa nemožno vzdať nakoľko aj v prípade, ak poslanec zastupiteľstva odmietne poberanie tohto príjmu, bude dôchodkovo poistený z výšky - akú by mal poberať. Poslanec zastupiteľstva, pre ktorého by okrem odmeny poslanca, mal byť predčasný starobný dôchodok jediný hlavný zdroj príjmu, mu predčasný starobný dôchodok priznaný nebude vzhľadom na podmienku uvedenú ust. § 67 ods. 4. Poberateľovi predčasného starobného dôchodku, pre ktorého bude predčasný starobný dôchodok od účinnosti napadnutých ustanovení jediným zdrojom príjmu, zanikne nárok na výplatu predčasného dôchodku a to dňom, kedy sa ujme funkcie poslanca zastupiteľstva (t. j. dňom kedy mu z tohto titulu vznikne dôchodkové poistenie). S prihliadnutím na to, že odmena poslanca zastupiteľstva je len doplnkovým príjmom, odňatie predčasného starobného dôchodku z tohto titulu obmedzí poberateľov predčasných starobných dôchodkov v práve na prístup k voleným funkciám a na správe verejných vecí priamo tak, ako to upravuje čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy. Takáto podmienka teda aj do budúcnosti vylúči poberateľov predčasných starobných dôchodkov v prístupe k voleným funkciám. V zmysle uvedeného možno celkom zrejme konštatovať nerovnaké zaobchádzanie, výslovne zakázané v čl. 12 ods. 2 Ústavy.

V súčasnosti v zmysle prechodných ustanovení uvedených v ust. § 293bt ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa poslanci zastupiteľstiev môžu k 28. 2. 2011 rozhodnúť nasledovne:

- 1. zanikne nárok na predčasný starobný dôchodok (ktorý im je jediným hlavným zdrojom príjmu) a budú naďalej vykonávať mandát poslanca zastupiteľstva alebo*
- 2. sa vzdajú mandátu poslancov zastupiteľstva a budú naďalej poberať predčasné starobné dôchodky.*

O tom, že hrozba porušenia práva na prístup k voleným funkciám upraveného v čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy je reálna, svedčia podnety takýchto osôb doručené navrhovateľom. Z hľadiska svojej ekonomickej situácie budú poslanci zastupiteľstiev, ktorí sú poberateľmi predčasných starobných dôchodkov nútení vzdať sa mandátov, pokiaľ si budú chcieť zachovať príjem z predčasného starobného dôchodku, ktorý je ich jediným príjmom.

Ďalej, ako už bolo vyššie uvedené podľa ust. § 35 ods. 1 druhá veta Zákonníka práce v prípade smrti zamestnanca do štvornásobku jeho priemerného mesačného zárobku prechádzajú mzdové nároky z pracovného pomeru postupne priamo na jeho manžela, deti a rodičov, ak s ním žili v čase smrti v domácnosti. Predmetom dedičstva sa stávajú, ak týchto osôb niet. Ide o výnimku, na základe ktorej sa predmetné nároky nestávajú súčasťou dedičskej podstaty, ale majú byť priamo vyplácané uvedeným rodinným príslušníkom pozostalého. Podľa druhej vety ust. § 5 ods. 2 písm. zákona č. 595/2003 Z. z. sa za príjmy na účely posúdenia, či ide o zamestnanca podľa zákona o sociálnom poistení považujú aj príjmy, ktoré poberá osoba, na ktorú prešlo zo zamestnanca právo na tieto príjmy.

V prípade, ak osoba, na ktorú prechádzajú mzdové nároky z pracovného pomeru, bude súčasne poberateľom predčasného starobného dôchodku, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku v zmysle ust. § 67 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. zanikne. Uvedený princíp znevýhodňuje menovaných rodinných príslušníkov, ktorým by sa v dôsledku prechodu nároku na výplatu mzdového nároku - odňal nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku. V takomto prípade by boli neúmerne zvýhodnené osoby, ktoré by predmetný nárok získali mimo režimu ust. § 35 ods. 1 druhej vety Zákonníka práce, a to v prípade, keď by im uvedené nároky boli osvedčené ako dedičstvo, ktoré nie je predmetom dôchodkového poistenia. V takomto prípade by sa týmto osobám príjem dávok predčasného starobného dôchodku nerušil. Z uvedeného dôvodu, napadnuté ustanovenia

spôsobujú nerovnaké zaobchádzanie v prípade nárokov po zosnulom zamestnancovi a do nevýhodnejšieho postavenia dostávajú jeho najbližších príbuzných - jeho manžela, deti a rodičov, ktorí s ním žili v čase smrti v domácnosti. Nerovnaké zaobchádzanie je v rozpore s čl. 12. ods. 2 Ústavy. Podľa čl. 20 ods. 1 tretia veta Ústavy Dedenie sa zaručuje. Nie je prípustné, aby sa kvôli nárokom, ktoré by inak mali byť predmetom dedičstva a ktoré prechádzajú v dôsledku významného postavenia priamo na určitú skupinu dedičov, krátili príjmy zo systému sociálneho poistenia a to najmä s prihliadnutím na to, že pokiaľ by tento nárok bol priznaný dedičovi osvedčením o dedičstve - nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku by mu nezanikol. V dôsledku smrti jedného z rodinných príslušníkov, teda príde iný člen jeho domácnosti o predčasný starobný dôchodok, ktorý je jeho jediným príjmom.

Zavedenie novej podmienky pre zachovanie výplaty predčasného starobného dôchodku, ako aj podmienky pre jeho určenie - t. j. nemožnosť poberania príjmu podľa § 5 ods. 1 písm. a) až h), ods. 2 a ods. 3 zákona č. 595/2003 Z. z. znamená zhoršenie materiálneho zabezpečenia určitej skupiny obyvateľov v starobe. Ústavou upravené právo na primerané zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy, obsiahnuté v doterajšej zákonnej úprave účinnej do 31. 12. 2010 v zmysle čl. 39 ods. 3 Ústavy je menené a redukované novou právnou úpravou u týchto osôb tak výrazne, že rozsah a následky zhoršenia materiálneho zabezpečenia v zmysle takejto zmenenej právnej úpravy možno považovať za neprimeraný zásah do už nadobudnutého štandardu práv. Z dôvodovej správy vyplýva, že zastavenie výplaty predčasného starobného dôchodku jeho poberateľovi sa realizuje ako jedno z opatrení na zabezpečenie finančnej stabilizácie základného fondu dôchodkového poistenia. Zákonodarca však nemôže tento cieľ, i keď by bol akokoľvek legitímny, realizovať spôsobom, ktorým sa hrubo zasahuje do ústavne garantovaného práva na primerané zabezpečenie v starobe.

... V súlade s prechodnými ustanoveniami napadnutej právnej úpravy uvedenými v ust. § 293bt ods. 1 až 4 novo definovaný poistenec (zamestnanec podľa § 4 a SZČO § 5 zákona č. 461/2003 Z. z.), ktorý poberá predčasný starobný dôchodok a ktorý nedosiahne dôchodkový vek do 28. februára 2011 je teda vystavený voľbe:

1. či bude naďalej poberať príjem, ktorý je predmetom dôchodkového poistenia a bude mu zastavená výplata predčasného starobného dôchodku,

alebo

2. sa rozhodne ukončiť svoj pracovný pomer (a/alebo poberanie iných príjmov), a tak si zachovať nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku.

Zákonodarca takto v citovaných prechodných ustanoveniach napadnutej právnej úpravy upravuje spôsob vysporiadania sa s účinkami novej právnej úpravy nápravne vzťahy vzniknuté v minulosti.

Podľa doterajšej, ako aj súčasnej právnej úpravy uvedenej v ust § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. má poistenec, ktorý nie je sporiteľ podľa osobitného predpisu, nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

- a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,*
- b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a*
- c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1, 2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.*

Z ust. § 67 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že poistenec, ktorý je sporiteľ podľa osobitného predpisu, má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

- a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,*
- b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a*
- c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 0, 6-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.*

Ak teda poistenec splnil zákonné podmienky uvedené v citovaných ustanoveniach §67 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z., vznikol mu nárok na priznanie predčasného starobného dôchodku. Nová, napadnutá právna úprava však odoprela poistencovi akúkoľvek právnu ochranu, pretože nespája so splnením podmienok podľa doterajších predpisov právne účinky, ktoré mu garantovala v čase, keď poistenec podmienky splnil. Je teda nepochybné, že napadnutá právna úprava pôsobí retroaktívne.

Najvýraznejším retroaktívnym zásahom novej právnej úpravy účinnej od 1. 1. 2011 je zavedenie novej podmienky pre výplatu doterajších predčasných starobných dôchodkov, t. j. podmienky nepoberania iného príjmu už aj pre poberateľov predčasných starobných dôchodkov, ktorých nároky boli právoplatne priznané pred účinnosťou novej právnej úpravy t. j. do 31. 12. 2010. Právnym následkom nesplnenia povinnosti v zmysle novo

zavedenej podmienky, t. j. v prípade, ak sa poberateľ nevzdá iného príjmu, ktorý je predmetom dôchodkového poistenia, bude zánik nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku.

... Navrhovatelia sú presvedčení, že schválením napadnutých ustanovení sa v rozpore s Ústavou zasahuje do dôvery občanov v stabilitu a predvídateľnosť právnej úpravy a v ochranu práv, ktoré podľa právnej úpravy do 31. decembra 2010 nadobudli. Účinnosťou napadnutej právnej úpravy sa vstupuje do existujúcich právnych vzťahov, rušia sa právoplatne priznané nároky na výplatu predčasných starobných dôchodkov, a to bez akéhokoľvek vyváženia (keďže zákon o sociálnom poistení žiadny priestor na vyváženie ani nevytvára) a vyvoláva stav takej právnej neistoty z dôvodu priameho a neočakávaného zásahu do minulých skutkových a právnych vzťahov, ktorý nemožno ústavne akceptovať.»

Na základe citovanej argumentácie skupina poslancov navrhuje, aby po prijatí ich návrhu na ďalšie konanie ústavný súd o ňom nálezom takto rozhodol:

„Ustanovenie § 67 ods. 4 a 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4, čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Ustanovenie § 293bt zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 30 ods. 1 a 4, čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o Národnej rade Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Ústavný súd návrh skupiny poslancov predbežne prerokoval, a keďže nezistil žiadne dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal ho na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

III.

Skupina poslancov predložila aj návrh, aby ústavný súd súčasne s prijatím ich návrhu na ďalšie konanie podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o pozastavení účinnosti „ustanovenia § 67 ods. 4 a 5 zákona e. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

a

ustanovenia § 293bt zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., ktorým sa mení a doplna zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže uznesením pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „základné práva alebo slobody“), ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania. Návrh na pozastavenie účinnosti musí obsahovať konkretizáciu a spôsob ohrozenia základných práv alebo slobôd alebo skutočnosti, ktoré

preukazujú, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok. O tomto návrhu rozhodne ústavný súd bez zbytočného odkladu.

Návrh na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona o sociálnom poistení skupina poslancov odôvodňuje takto:

„Ako sme odôvodnili v tomto návrhu, napadnuté ustanovenia sú spôsobilé ohroziť základné práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy v spojení s čl. 39 ods. 1 Ústavy, nakoľko neprimeraným spôsobom obmedzujú právo občanov na primerané zabezpečenie v starobe a to aj s prihliadnutím na spätné pôsobenie napadnutej právnej úpravy. Uvedené skutočnosti priznáva aj sám predkladateľ, ktorý v Doložke vybraných vplyvov konštatuje, že celkový vplyv na hospodárenie obyvateľstva je negatívny, pričom veľkosť vplyvu závisí od počtu opatrení, ktoré sa danej domácnosti dotýkajú.

Napadnutá právna úprava je ďalej spôsobilá ohroziť základné právo na prístup k volenej funkcii podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy nakoľko poslanci zastupiteľstiev, pre ktorých je predčasný starobný dôchodok jediným zdrojom príjmu, budú nútení vzdať sa k 28. 2. 2011 funkcie poslanca zastupiteľstva, keďže inak by stratili jediný hlavný zdroj príjmu a zostal by im len minimálny príjem - odmena za výkon funkcie poslanca zastupiteľstva, z ktorej by boli len minimálne dôchodkovo poistení, pričom tento príjem im vôbec nebude postačovať na pokrytie životných nákladov. Vzhľadom na výšku príjmu poslanca zastupiteľstva ako jediného príjmu, sa takáto osoba dostane do hmotnej núdze v zmysle zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Z poslanca zastupiteľstva sa tak stane osoba v hmotnej núdzi, ktorá bude odkázaná na pomoc štátu.

V zmysle napadnutej právnej úpravy stratí k 1. 3. 2011 predčasný starobný dôchodok 19.188 poberateľov predčasných starobných dôchodkov priznaných do 31. 12. 2010 vzhľadom k tomu, že títo poberatelia poberajú aj iný príjem, z ktorého sú dôchodkovo poistení /zdroj: Sociálna poisťovňa/. Niektoré z týchto osôb sa môžu naopak, vzdať poberania iného príjmu - t. j. stratia zamestnanie alebo sa vzdajú volenej funkcie atď. len aby si zachovali výplatu predčasných starobných dôchodkov.

V predmetnej veci prikladáme ako prílohu tohto podania list generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, Ing. L. L., PhD. podľa ktorého:

- počet poberateľov predčasného starobného dôchodku, ktorých sa týka rozhodovanie medzi poberaním predčasného starobného dôchodku a pokračovaním v zamestnaní je 19.188 poberateľov,

- uvedenému počtu poberateľov predčasného starobného dôchodku bol 10. januára 2010 zaslaný list s informáciou o podmienkach zastavenia výplaty predčasného starobného dôchodku od výplatného termínu v marci 2011 a podmienkach, za ktorých sa naďalej vypláca predčasný starobný dôchodok.

Aj vzhľadom na vyššie uvedené, takáto právna úprava musí byť zbavená pochybností o tom, či je alebo nie je v súlade s Ústavou a pre prípad jej neústavnosti, by malo byť v maximálnej možnej miere zamedzené jej prípadným negatívnym účinkom.“

V súvislosti s rozhodovaním o návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona o sociálnom poistení ústavný súd uvádza, že k uplatneniu svojej právomoci podľa čl. 125 ods. 2 ústavy pristupuje vo svojej doterajšej judikatúre len v dostatočne odôvodnených prípadoch, a pritom celkom výnimočne, t. j. keď sú spôsob ohrozenia označených základných práv a slobôd, resp. hrozba hospodárskej škody alebo iného nenapraviteľného následku v návrhu dostatočne konkretizované, pričom z okolností prípadu zjavne vyplýva, že ide o tvrdenie navrhovateľov, ktoré možno považovať za preukázané, a teda opodstatnené. V danom prípade ústavný súd nevyhodnotil dôvody uvádzané navrhovateľmi za také významné, že by zakladali dôvod na uplatnenie tejto „výnimočnej“ právomoci ústavného súdu, a preto návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti označených ustanovení zákona o sociálnom poistení nevyhovел (bod II výrokovvej časti tohto rozhodnutia).

K rozhodnutiu sa pripája odlišné stanovisko sudcu JUDr. Milana Ľalíka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2011